

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002224

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колос Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Kolos

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-4775-4975

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Верховний суд

Код за ЄДРПОУ: 41721784

Місцезнаходження: вул. П. Орлика, Київ, 01043, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14539

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.21.13

Тема дисертації:

1. Характеристика кримінально-правової відповідальності за неналежне виконання медичним або фармацевтичним працівником своїх професійних обов'язків.
2. Characteristics of criminal legal liability for improper performance of professional duties by a medical or pharmaceutical worker.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження є комплексним теоретико-правовим аналізом кримінальної відповідальності за неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України). Актуальність теми зумовлена тим, що, незважаючи на перманентне реформування системи надання медичних послуг в Україні, проблеми повноти та своєчасності якісних медичних і фармацевтичних послуг, що надаються фахівцями у ході виконання своїх професійних обов'язків, продовжують існувати та доволі часто призводять до непоправних наслідків для пацієнтів. Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері створення та застосування кримінально-правових норм, які передбачають відповідальність за неналежне виконання медичними працівниками своїх професійних обов'язків.

Предметом дослідження є характеристика кримінально-правової відповідальності за неналежне виконання медичним або фармацевтичним працівником своїх професійних обов'язків. Метою роботи є аналіз теоретичних засад кримінальної відповідальності за невиконання або неналежне виконання медичним або фармацевтичним працівником службових обов'язків і формування на цій основі наукових висновків та практичних рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства. Методологічну основу дисертації становить сукупність філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів пізнання. Історико-правовий метод застосовано у підрозділі, присвяченому історії становлення та розвитку кримінальної відповідальності медичних працівників від часів Стародавнього світу до сучасного етапу реформування законодавства України. Порівняльно-правовий метод становить методологічну основу компаративістського аналізу законодавства окремих зарубіжних держав. Формально-догматичний (юридико-технічний) метод застосовано при кримінально-правовому аналізі складу злочину, передбаченого ст. 140 КК України. Метод системно-структурного аналізу використано для дослідження елементів складу злочину як єдиної цілісної системи. Емпіричний та статистичний методи застосовано при дослідженні об'єктивної сторони та особливостей кваліфікації кримінального правопорушення на основі кількісного та якісного аналізу матеріалів судової практики. Наукова новизна полягає в тому, що вперше: аргументовано доцільність застосування філософсько-правової «формули Радбруха» до визначення меж кримінальної відповідальності медичних або фармацевтичних працівників у ситуаціях обґрунтованого медичного ризику; обґрунтовано доцільність об'єднання складів злочинів ч. 1 ст. 131 та запропонованої структури ч. 2 ст. 140 КК України з урахуванням позитивного досвіду кримінального законодавства Латвійської Республіки; обґрунтовано доцільність відновлення у кримінальному процесуальному законодавстві України інституту приватно-публічного обвинувачення та поширення його дії на нову редакцію ч. 1 ст. 140 КК України; запропоновано авторську редакцію ст. 140 КК України з її структурним поділом на три частини; здійснено періодизацію розвитку вітчизняного законодавства про кримінальну відповідальність медичних або фармацевтичних працівників за п'ятьма етапами. Практичні результати втілено в пропозиціях щодо викладення ст. 140 КК України в новій авторській редакції з диференціацією кримінальної відповідальності за ступенем тяжкості наслідків; перейменування Глави 36 КПК України на «Приватно-публічне обвинувачення», доповнення КПК України статтями 477-1 та 478-1; запровадження за прикладом ФРН інституту обов'язкового медичного страхування професійної відповідальності медичного працівника. Запропоновано також критерії розмежування складу злочину, передбаченого ст. 140 КК України, із суміжними складами кримінальних правопорушень (ст. 131, 138, 139, 141, 142 КК України), кримінальними правопорушеннями проти життя та здоров'я, що вчиняються загальним суб'єктом (ст. 115, 119, 137 КК України), службовою недбалістю (ст. 367 КК України), а також із суміжними складами адміністративних правопорушень у сфері охорони здоров'я (ст. 42, 44-3, 45-1, 46-2 КУпАП).

2. The dissertation research provides a comprehensive theoretical and legal analysis of criminal liability for improper performance of professional duties by a medical or pharmaceutical worker (Article 140 of the Criminal Code of Ukraine). The relevance of the topic stems from the fact that, despite the permanent reform of the healthcare delivery system in Ukraine, the problems regarding the completeness, timeliness, and quality of medical and pharmaceutical services provided by specialists in the course of their professional duties persist and quite frequently lead to irreversible consequences for patients. The object of the research is the social relations in the sphere of creation and application of criminal law norms that provide for liability for the improper performance of professional duties by medical workers. The subject of the research is the characteristics of criminal liability for the improper performance of professional duties by a medical or pharmaceutical worker. The purpose of the study is to analyze the theoretical foundations of criminal liability for non-performance or improper performance of official duties by a medical or pharmaceutical worker, and on this basis, to formulate scientific conclusions and practical recommendations for improving the current legislation. The methodological framework of the dissertation consists of a complex of philosophical, general scientific, and special legal cognitive methods. The historical-legal method is applied in the subsection dedicated to the history of the establishment and development of criminal liability of medical workers from the ancient world to the contemporary stage of legislative reform in

Ukraine. The comparative-legal method forms the methodological basis for the comparative analysis of the legislation of selected foreign states. The formal-dogmatic (legal-technical) method is applied during the criminal-law analysis of the elements of the crime (*corpus delicti*) provided for by Article 140 of the Criminal Code of Ukraine. The method of systemic-structural analysis is used to study the elements of the crime as a unified, coherent system. Empirical and statistical methods are applied in the study of the objective side (*actus reus*) and the specific features of the qualification of the criminal offense based on the quantitative and qualitative analysis of judicial practice materials. The scientific novelty lies in the fact that, for the first time: the expediency of applying the philosophical and legal "Radbruch formula" to determine the limits of criminal liability of medical or pharmaceutical workers in situations of justifiable medical risk is argued; the expediency of consolidating the elements of crimes under Part 1 of Article 131 and the proposed structure of Part 2 of Article 140 of the Criminal Code of Ukraine is substantiated, taking into account the positive experience of the criminal legislation of the Republic of Latvia; the expediency of restoring the institute of private-public prosecution in the criminal procedural legislation of Ukraine and extending its scope to the new wording of Part 1 of Article 140 of the Criminal Code of Ukraine is substantiated; the author's wording of Article 140 of the Criminal Code of Ukraine is proposed with its structural division into three parts; the periodization of the development of domestic legislation on criminal liability of medical or pharmaceutical workers has been carried out in five distinct stages. The practical results are embodied in proposals for: drafting Article 140 of the Criminal Code of Ukraine in a new author's wording, with the differentiation of criminal liability according to the severity of the consequences; renaming Chapter 36 of the Criminal Procedure Code of Ukraine to "Private-Public Prosecution" and supplementing the Criminal Procedure Code of Ukraine with Articles 477-1 and 478-1; introducing the institute of mandatory medical malpractice insurance (professional liability insurance for medical workers), following the example of the Federal Republic of Germany. Furthermore, criteria have been proposed to distinguish the elements of the crime under Article 140 of the Criminal Code of Ukraine from related criminal offenses (Articles 131, 138, 139, 141, 142 of the Criminal Code of Ukraine), criminal offenses against life and health committed by a general subject (Articles 115, 119, 137 of the Criminal Code of Ukraine), official negligence (Article 367 of the Criminal Code of Ukraine), as well as from adjacent administrative offenses in the field of healthcare (Articles 42, 44-3, 45-1, 46-2 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Козич І.В., Колос Н.М. Тлумачення ознак неналежного виконання медичним або фармацевтичним працівником службових обов'язків на підставі аналізу правових позицій Верховного Суду. Слово Національної школи суддів України. 2023. № 3 (44). С. 126-138. // Наукове фахове видання України категорії «Б» DOI: [https://doi.org/10.37566/2707-6849-2023-3\(44\)-11](https://doi.org/10.37566/2707-6849-2023-3(44)-11) URL: https://slovo.nsj.gov.ua/images/pdf/2023_3_44/Kozich.pdf
- 2. Колос Н.М. Проблеми доведення неналежного виконання медичним працівником своїх професійних обов'язків (ст. 140 КК України). Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 85: частина 3. С. 297-301. // Наукове фахове видання України категорії «Б» DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.3.47> URL: <https://visnyk->

pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/315878/306524

- 3. Колос Н.М. Кримінальна відповідальність за неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником у кримінальному законодавстві України та окремих держав: порівняльно-правове дослідження з урахуванням міжнародних стандартів та практики ЄСПЛ. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 86: частина 4. С. 256-269. // Наукове фахове видання України категорії «Б» DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.4.40> URL: <https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/320961/311533>

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість: вдосконалення чинного законодавства

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U000669

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козич Ігор Васильович

2. Ihor V. Kozych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8746-1154

Додаткова інформація: scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57223180327;

webofscience.com/wos/author/record/ACU-0837-2022

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Созанський Тарас Іванович

2. Taras I. Sozanskyi

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0761-1683

Додаткова інформація: scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220037517

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Берзіна Анжела Бахтіярли

2. Anzhela B. Berzina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9885-309X

Додаткова інформація: scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215492687

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпіляревич Вікторія Вікторівна

2. Viktoriia V. Shpilarevych

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1761-9892

Додаткова інформація: scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215019816

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медицький Ігор Богданович

2. Ihor B. Medytskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6720-6658

Додаткова інформація: scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215020848

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фріс Павло Львович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фріс Павло Львович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Савчук Наталія Петрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна